

Cveti – najlepši prolećni praznik

*Автор(и): Растителна заштита
Дата: 28.04.2024 Број: 4/2024*



Danas slavimo Cveti (Cvetnu nedelju), najlepši prolećni praznik i imendan svih onih koji nose imena po cveću, drveću i biljkama. Dan je poznat i kao Vrbova nedelja i Cvetna nedelja, Vaja, Kuklinden ili (u zapadnim crkvama) Cvetna nedelja.

Praznik je uvek u nedelju posle Lazareve subote, nedelju dana pre Uskrsa. Posvećen je svečanom prijemu Isusa Hrista u Jerusalimu sa maslinovim i lovorovim grančicama. Slave ga i pravoslavni i katolici i protestanti.

Po drevnom običaju, rano ujutro hrišćani, odeveni u svečanu nošnju, odlaze u crkvu na svečano bogoslužjenje i osvećenje vode. Posle crkvenog obreda, osvećeni vernici nose osvećene vrbove grančice u svoje domove za

zdravlje i zaštitu od bolesti i zla. Veruje se da osvećena vrba ima zaštitnu i regenerativnu moć, zbog čega se čuva celu godinu ispred kućne ikone.

Ujutro se venci od vrbovih grančica kače na kapije svake kuće, koji štite od zla i neplodnosti. Devojke koje su prethodnog dana obavile Lazarice okupljaju se pored reke, svaka donosi svoj venac i ritualni hleb (kuklu) zamesen unapred, i obavljaju običaj "kumčenja". Venci i parčići hleba stavljaju se na malu dasku i puštaju nizvodno. Devojka čiji venac prvi ispliva bira se za "kumicu", i ona vodi devojački kolo do svoje kuće.

Na ovaj dan se nastavljaju lazarčanski rituali i običaji. Kumčenjem lazarica završava se ciklus devojačkih prolećnih igara. Uveče na seoskom trgu devojke i momci poslednji put igraju lazarčansko kolo, i prvi put posle uskršnjih postova kolo se zatvara. Nedelja koja počinje u ponedeljak posle Cvetne nedelje naziva se Velika nedelja. Tokom nje hrišćani proživljavaju Hristovu patnju.

Praznik se obično nastavlja postavljanjem porodičnog stola. Na nekim mestima priprema se ritualno jelo zvano tavalak – riba sa pirinčem. Posle svečanog ručka svi se okupljaju na seoskom trgu, gde igraju vesela otvorena kola, poznata kao bujenec.

Danas je imendan svih koji nose imena cveća – Zdravko, Zdravka, Detelina, Detelin, Ruža, Rozalija, Lidija, Lilija, Cveta, Cvetan, Cvetelin, Cvetelina, Trendafil, Flora, Florina, Javor, Jasen, Jagoda i drugi.